

Sylabus kurzu

Alexandr Veliký ve středověkých Čechách

vyučující: Pavlína Cermanová – Jaroslav Svátek – Václav Žůrek

AHSV01049, AHSN00198

Abstrakt

Cílem kurzu je seznámit studenty s obrazem Alexandra Velikého ve středověké kultuře, kterou pojmáme v jejím nejširším vymezení. Alexandra budeme sledovat v různých textových a obrazových ztvárněních napříč žánry latinské a staročeské literatury. Kurz nechceme pojmut jako klasickou frontální přednášku, ale spíše seminární formou, např. společně zkusíme číst a analyzovat rukopisný záznam Alexandrovi věnovanou část ze staročeské verze *Životů starých filosofů*. Na základě četby konkrétních ukázek se dobereme společně toho, v jakých podobách středověk Alexandra znal, chápal a zobrazoval.

Témata:

Alexandr Veliký jako autentická historická postava

Alexandrovská legenda – vývoj od starověku do středověku

Díla spojená s Alexandrem ve středověku: *Historia de preliis*, *Alexandreida*, dopisy etc.

Aristoteles a Alexandr

Alexandr jako ideální panovník

Alexandr v exemplech: *vanitas* a *exempla*

Gog a Magog: Alexandr Veliký v apokalyptické literatuře

Alexandr cestovatel: orientalismus v alexandrovské látce

Požadavky na atestaci

Zápočet – aktivní účast a kolokviální rozmluva nad probíranými tématy

Zkouška – zpracované téma prezentované v ústní podobě na základě doporučené literatury (po domluvě)

Bibliografie

Prameny:

Alexandreida, ed. Václav VÁŽNÝ – František SVEJKOVSKÝ, Praha 1963

Román o Alexandrovi, in: *Próza českého středověku*, ed. Jaroslav KOLÁR – Milada NEDVĚDOVÁ, Praha 1983

Leo Archipresbyter, Život Alexandra Velikého, přel. Nataša op de Hipt, in: *Láska a válka*, ed. Bořivoj BORECKÝ (Antická próza, sv. II.), Praha 1971, s. 239-310

Literatura:

A Companion to Alexander Literature in the Middle Ages, ed. by Z. David ZUWIYYA, Leiden – Boston 2011

Alexander the Great in the Middle Ages: Transcultural Perspectives, ed. Markus STOCK, Toronto – London 2016.

Alexander the Great. The Making of a Myth, ed. Richard STONEMAN, London 2022

Venetia BRIDGES, *Medieval Narratives of Alexander the Great*, Woodbridge 2018

George CARY, *The Medieval Alexander*, ed. D. J. A. ROSS, Cambridge 1956

La fascination pour Alexandre le Grand dans les littératures européennes (X^e-XVIe siècle), ed. Catherine Gaullier-Bougassas, tome I-V (Alexander redivivus 5), Turnhout 2014

Albert PRAŽÁK, *Staročeská báseň o Alexandru Velikém*, Praha 1945

Kristýna SOLOMON, Ottokar als Alexander redivivus? Zum Bild Ottokar II. im Alexanderroman Ulrichs von Eschenbach, *Mediaevalia historica Bohemica* 22, 2019, č. 1, s. 7–19

Anežka VIDMANOVÁ, Latinská Historie o Alexandru Velikém v našich rukopisech, *Listy filosofické* 86, 1963, s. 263-267.

Anežka VIDMANOVÁ, K tzv. německé interpretaci Alexandra Velikého v recenzi I² Historie de preliis, *Listy filosofické* 104, 1981, s. 132-136.

Anežka VIDMANOVÁ, Znovu k Alexandrovi Velikému v Čechách, *Studie o rukopisech* 27, 1989-1990, s. 15-30.

Další literatura bude upřesněná v jednotlivých hodinách.